

LATVIJAS REPUBLIKAS FISKĀLĀS DISCIPLĪNAS PADOME

Reģ.nr. 90010248231; Smilšu ielā 1-512, Rīgā, LV-1919
tālrunis: (+371) 6708 3650; e-pasts: info@fdp.gov.lv; mājaslapa: <http://fdp.gov.lv>

RĪGĀ

04.08.2026. Nr. 1-08/286

Uz Nr.

Latvijas Republikas
Ministru prezidentam
Andrim Kulbergam

Latvijas Republikas
Saeimas Budžeta un finanšu (nodokļu)
komisijas priekšsēdētājam
Aivai Vīksnai

Latvijas Republikas
Finanšu ministram
Mārim Kučinskim

Godātais Kulberga kungs,
Cien. Vīksnas kundze,
Godātais Kučinska kungs!

Neatbilstības ziņojums par Fiskālās disciplīnas likuma pārkāpumu

Saskaņā ar Fiskālās disciplīnas likuma 28. panta pirmo daļu Fiskālās disciplīnas padome (turpmāk – Padome) uzrauga Fiskālās disciplīnas likumā (turpmāk – FDL) noteikto fiskālo nosacījumu ievērošanu valsts budžeta likumprojekta sagatavošanā, šo likumu izpildē un grozījumu sagatavošanā.

Saskaņā ar Fiskālās disciplīnas likuma 29. panta otro daļu, ja Padome atklāj šā likuma pārkāpumus vai Padomei tie kļūst zināmi, tā sagatavo neatbilstības ziņojumu, kurā ietver rekomendācijas neatbilstību novēršanai. Neatbilstības ziņojumu sagatavo nekavējoties pēc neatbilstības konstatēšanas, iesniedz Ministru kabinetam un Saeimai, kā arī publisko Finanšu ministrijas tīmekļvietnē.

2026. gada 28. jūlija Ministru kabineta sēdē tika apstiprināts noteikumu projekts “Grozījumi Ministru kabineta 2018. gada 28. augusta noteikumos Nr. 555 “Veselības aprūpes pakalpojumu organizēšanas un samaksas kārtība””¹. Protokollēmuma 6. punktā ir noteikts:

¹ *MK sēde 28.07.2026. protokols Nr.40 27.§, skatīts: 31.07.2026.*

“Lai nodrošinātu Veselības ministrijai papildu nepieciešamo finansējumu veselības aprūpei 14 000 000 euro apmērā primāri reģionālai veselības aprūpes pakalpojumu pieejamībai un reģionālo slimnīcu pakalpojumu nodrošināšanai 2027.-2030. gadam, Finanšu ministrijai sadarbībā ar atbildīgajām ministrijām veikt publiskā sektora izdevumu samazinājumu, pārskatot funkcijas un efektivizējot procesus, un iekļaut priekšlikumu likumprojektā “Par valsts budžetu 2027. gadam un budžeta ietvaru 2027., 2028., 2029. un 2030. gadam”.”

Ņemot vērā to, ka vienlaikus ar noteikumu projektu netika pieņemts normatīvais akts, kas nodrošinātu izdevumu pieauguma kompensēšanu, bet protokollēmumā Finanšu ministrijai tika dots vienīgi uzdevums sadarbībā ar atbildīgajām ministrijām sagatavot priekšlikumus to iekļaušanai likumprojektā “Par valsts budžetu 2027. gadam un budžeta ietvaru 2027., 2028., 2029. un 2030. gadam”, Padome konstatē Ministru kabineta lēmuma neatbilstību FDL 9. panta otrās daļas prasībām, kas nosaka:

“Ja Ministru kabinets pieņem normatīvo aktu, kas izraisa valsts budžeta likumā noteikto ietvara maksimāli pieļaujamo valsts budžeta izdevumu pārsniegumu, kurš nav saistīts ar šā likuma 5.panta pirmajā daļā minētajiem gadījumiem, vai kas izraisa valsts budžeta likumā plānoto valsts budžeta ieņēmumu samazinājumu, Ministru kabinets nodrošina, ka vienlaikus stājas spēkā arī tāds normatīvais akts vai tādi normatīvie akti, kas kompensē izdevumu pieaugumu vai ieņēmumu samazinājumu. Kompensēšana notiek, palielinot ieņēmumus vai samazinot izdevumus.”

Neapstrīdot finansējuma nepieciešamību veselības aprūpes nozarē, Padome norāda, ka ir arī jāievēro Eiropas Savienības un nacionālā fiskālā likumdošana. Šobrīd spēkā ir jaunie Eiropas Savienības fiskālie noteikumi – Stabilitātes un izaugsmes pakta ietvaros. Tie nosaka stingrākas prasības attiecībā uz valsts budžeta izdevumu pieaugumu. ES Padome 2025. gada 21. janvārī apstiprināja Latvijas Fiskāli strukturālo plānu 2025.–2028. gadam², kurā noteikta saistoša neto izdevumu pieauguma trajektorija. Šī trajektorija kopā ar Fiskālās disciplīnas likuma prasībām ir obligāts ietvars valsts budžeta izdevumu plānošanai.

Atbilstoši Finanšu ministrijas aktuālajām fiskālo rādītāju prognozēm fiskālā telpa vidējā termiņā ir negatīva: 2027. gadā -28,0 milj. eiro, 2028. gadā -279,1 milj. eiro, 2029. gadā -237,8 milj. eiro un 2030. gadā -936,2 milj. eiro³. Ņemot vērā negatīvo fiskālo telpu, fiskāli ietilpīgu reformu īstenošanā nepieciešams savlaicīgi identificēt atbilstošus finansēšanas avotus. Lai nodrošinātu atbilstību fiskālās disciplīnas prasībām, fiskāli ietilpīgas reformas ir jāvērtē budžeta prioritāro pasākumu procesa ietvaros, lai būtu iespējams visaptveroši izvērtēt visu plānoto reformu nepieciešamību, sagaidāmos ieguvumus un fiskālo ietekmi, kā arī salīdzināt tās ar citām valsts attīstības prioritātēm.

Padome atkārtoti norāda, ka tādu pasākumu apstiprināšana, kuriem nav pilnībā identificēti un nodrošināti finansējuma avoti, neatbilst ilgtspējīgas budžeta vadības principiem. Šobrīd ir uzkrājies fiskāli nozīmīgs tādu pasākumu kopums, kuri ir atbalstīti ar Ministru kabineta lēmumiem, bet kuriem vēl nav rasts finansējuma avots. Saskaņā ar Finanšu ministrijas novērtējumu, kas tika sniegts Padomei š.g. 31. jūlijā, šo pasākumu fiskālā ietekme veido 219,8 milj. eiro 2027. gadā, 284,2 milj. eiro 2028. gadā, 348,2 milj. eiro 2029. gadā un 424,7 milj. eiro ik gadu turpmākajos gados.

² *Latvijas Fiskāli strukturālais plāns 2025.-2028. gadam, skatīts: 31.07.2026.*

³ *FM | Finanšu ministrija aktualizē vidēja termiņa makroekonomiskās un fiskālās prognozes, skatīts: 31.07.2026.*

2026. gadā Ministru kabinetā tika atbalstīti arī citi Ministru kabineta noteikumu projekti un likumprojekti, kuriem netika identificēti konkrēti finansējuma avoti un kuriem bija Fiskālās disciplīnas likuma 9. panta prasību neievērošanas pazīmes. Pie šādiem pasākumiem minami grozījumi Ministru kabineta 2024. gada 10. septembra noteikumos Nr. 598 “Latvijas Goda ģimenes apliecības programmas īstenošanas kārtība”⁴, likumprojekts “Valsts sporta fonda likums”⁵ un likumprojekts “Nodibinājuma “Latgales vēstniecība GORS” likums”⁶. Ņemot vērā šo pasākumu salīdzinoši nelielo fiskālo ietekmi, Padome neierosināja sagatavot atsevišķu neatbilstības ziņojumu par Fiskālās disciplīnas likuma prasību neievērošanu. Vienlaikus Padome uzsver, ka neatkarīgi no atsevišķu pasākumu apmēra to apstiprināšana bez pilnībā identificētiem finansējuma avotiem neatbilst ilgtspējīgas budžeta plānošanas principiem un palielina spiedienu uz negatīvo fiskālo telpu.

Lai novērstu neatbilstību, kas radās sakarā ar nolemto 2026. gada 28. jūlija Ministru kabineta sēdē, Padome rekomendē:

1. Ministru kabinetam sagatavot un pieņemt normatīvos aktus, kas nodrošina pilnīgu papildu izdevumu kompensēšanu saistībā ar noteikumu projektu “Grozījumi Ministru kabineta 2018. gada 28. augusta noteikumos Nr. 555 “Veselības aprūpes pakalpojumu organizēšanas un samaksas kārtība””, nepārsniedzot maksimāli pieļaujamo valsts budžeta izdevumu apmēru.
2. Kā alternatīvu iespējams atcelt noteikumu projektu līdz brīdim, kad tiek nodrošināts nepieciešamais finansējums vai politikas iniciatīva tiek apstiprināta budžeta procesa prioritāro pasākumu ietvaros.

Ar cieņu

Padomes priekšsēdētājs

(paraksts*)

J.Priede

*Dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu

⁴ MK sēde 30.06.2026. protokols Nr.35 55.§, skatīts: 31.07.2026.

⁵ MK sēde 26.05.2026. protokols Nr.29 69.§, skatīts: 31.07.2026.

⁶ MK sēde 10.03.2026. protokols Nr.14 61.§, skatīts: 31.07.2026.